

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 30 czerwca 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 17322
Znak sprawy: PT8.054.4.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posła Janusza Cichonia nr 17322 w sprawie w sprawie konieczności zmian w przepisach dotyczących podatku od towarów i usług (VAT) w przypadku przejęcia długu, proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad pytania 1, 2, 3 i 5

Kwestia uszczuplania dochodów budżetowych (w tym z VAT) jest przedmiotem stałych analiz pod kątem potrzeby wprowadzenia ewentualnych działań zaradczych. Jeżeli Pan Poseł dysponuje dodatkowymi szczegółami sygnalizowanego mechanizmu, bądź informacjami odnoszącymi się do samej kwestii uszczuplenia opisanej w interpelacji uprzejmie proszę o przekazanie tych informacji resortowi finansów celem przeprowadzenia ich szczegółowej, dalszej analizy.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że przedmiotowe zagadnienie zostało przekazane do analizy komórek Krajowej Administracji Skarbowej. Zauważam również, że wcześniej, tj. przed sygnalizacją Pana Posła, nie wpływały sygnały/informacje wskazujące na występowanie schematu opisanego w interpelacji.

Decyzja o ewentualnej sprzedaży kwoty długu należy do wierzyciela na podstawie indywidualnej umowy z podmiotem, który przejmuje dług wypłacając wierzycielowi umówioną kwotę. Sprzedaż wierzytelności jest jedną z metod pozyskiwania środków na potrzeby ponoszonych kosztów prowadzonej działalności (w tym podatków). Przedsiębiorca zapewnia sobie pewny/szybszy

wpływ środków finansowych. Środki te pozwalają również pokrywać obciążenia fiskalne.

Generalnie sprzedaż towarów i usług wrażliwych objęta jest obowiązkiem rozliczenia z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. W każdym innym przypadku mechanizm ten może być stosowany jako dobrowolna metoda płatności.

W przypadku nabycia wierzytelności z faktury obowiązek zapłaty w podzielonej płatności nie zachodzi, nawet jeżeli wierzytelność ta dotyczy sprzedaży, do której zastosowanie ma obligatoryjna podzielona płatność. W takiej sytuacji dokonywana na rzecz dostawcy płatność nie stanowi zapłaty za nabyte towary lub usługi. Istotą tych płatności jest finansowanie działalności dostawcy, a nie zapłata za konkretne towary lub usługi.

Niemniej, brak obowiązku zastosowania mechanizmu podzielonej płatności przez nabywcę wierzytelności na rzecz sprzedawcy długu wynikającego z faktury nie zwalnia nabywcy towarów lub usług dokumentowanych tą fakturą z obowiązku zastosowania mechanizmu podzielonej płatności przy regulowaniu należności za fakturę, jeżeli przedmiotem tego nabycia są towary lub usługi wrażliwe.

Ponadto, przewidziano mechanizm zabezpieczający w postaci odpowiedzialności solidarnej dostawcy towarów lub usług dokumentowanych sprzedawaną wierzytelnością z faktury z nabywcą tej wierzytelności, za rozliczenie podatku VAT ze sprzedaży towarów lub usług wrażliwych objętych tą fakturą (art. 108a ust. 5¹ ustawy o VAT ²). Przepis ten uzależnia jednak zastosowanie odpowiedzialności solidarnej podatnika z nabywcą wierzytelności od uregulowania przez nabywcę towarów lub usług należności za fakturę w mechanizmie podzielonej płatności. Opisana powyżej odpowiedzialność solidarna ma zatem zastosowanie kiedy zapłata następuje na rachunek VAT.

Pan Poseł w interpelacji wskazuje na sytuacje, w których egzekwowanie długu od nabywcy towarów lub usług następuje w innej formie i nie dochodzi do uregulowania należności wynikającej z faktury z użyciem mechanizmu podzielonej płatności. W takim przypadku kwestia odpowiedzialności za rozliczenie przez podatnika podatku ze sprzedaży towarów lub usług wrażliwych jest egzekwowana na ogólnych zasadach, odpowiedzialność solidarna wynikająca z art. 108a ust. 5 ustawy o VAT nie znajduje zastosowania.

W toku prowadzonych czynności kontrolnych komórki Krajowej Administracji Skarbowej nie zidentyfikowały procedury przejmowania długu jako metody na pozbawianie Skarbu Państwa środków na zapłatę zadeklarowanego podatku VAT.

Przedstawione Przez Pana Posła zagadnienie zostanie szczegółowo zbadane w kontekście skali zjawisk, dla których to istniejący w przepisach o VAT wskazany

¹ W przypadku gdy płatność zostanie dokonana w sposób określony w ust. 2 na rzecz podatnika innego niż wskazany na fakturze, o której mowa w ust. 3 pkt 3, podatnik, na rzecz którego dokonano tej płatności, odpowiada solidarnie wraz z dostawcą tych towarów lub usługodawcą za nierozliczony przez dostawcę towarów lub usługodawcę podatek wynikający z tej dostawy towarów lub tego świadczenia usług do wysokości kwoty otrzymanej na rachunek VAT

² Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.), dalej: „ustawa o VAT”.

wyżej mechanizm zabezpieczający pobór podatku nie zadziałałby m.in. na skutek egzekwowania długu. Jeśli to niezbędne zostaną podjęte odpowiednie działania, w tym legislacyjne.

Ad pytania 4

Z perspektywy postawionego pytania można zwrócić uwagę na aspekty związane z odpowiedzialnością komornika jako płatnika VAT, rozważanie sprawy z punktu widzenia egzekucji administracyjnej oraz zajmowaniem wierzytelności obejmujących VAT przez komornika.

Zgodnie z art. 18 ustawy o VAT, organy egzekucyjne określone w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³ oraz komornicy sądowi wykonujący czynności egzekucyjne w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego są płatnikami podatku od dostawy, dokonywanej w trybie egzekucji, towarów będących własnością dłużnika lub posiadanych przez niego z naruszeniem obowiązujących przepisów.

Zdefiniowany w art. 8 Ordynacji podatkowej⁴ płatnik jest obowiązany na podstawie przepisów prawa podatkowego do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu. Płatnik, który nie wykonał obowiązków określonych w art. 8, odpowiada za podatek niepobrany lub podatek pobrany a niewpłacony całym swoim majątkiem (art. 30 § 1 w związku z art. 30 § 3 Ordynacji podatkowej). Zatem w tych przypadkach, kiedy organ egzekucyjny lub komornik dokonują dostawy towarów dłużnika w trybie odpowiednich przepisów dotyczących egzekucji, nie zachodzi ryzyko pomijania obowiązku rozliczenia i wpłaty podatku VAT z tytułu dokonanych dostaw – obowiązek ten realizuje wprost organ egzekucyjny/komornik.

Niemniej inne regulacje dotyczą egzekucji wierzytelności np. z faktury. Dla tych przypadków nie znajdzie zastosowanie wskazana regulacja ustawy o VAT i Ordynacji podatkowej stawiająca organ egzekucyjny/komornika w roli płatnika podatku VAT z zajętej faktury.

Z perspektywy egzekucji administracyjnej (stanowiącej w pewnym względzie funkcjonalny odpowiednik egzekucji komorniczej) obowiązki jej podlegające mogą wynikać m.in. z decyzji, deklaracji lub zeznania czy bezpośrednio z przepisu prawa. Dochodzony obowiązek musi być jasno i jednoznacznie określony w ustawie. Obowiązek taki nie może być domniemywany, czy wywodzony w drodze wykładni przeprowadzonej przez wierzyciela lub organ egzekucyjny. Dodatkowo, gdy obowiązek podlegający egzekucji administracyjnej zostaje określony na podstawie orzeczenia, od którego przysługuje środek zaskarżenia, niedopuszczalne jest kwestionowanie na drodze postępowania egzekucyjnego okoliczności ustalonych w takim orzeczeniu. Postępowanie egzekucyjne nie może przekształcić się w postępowanie weryfikujące zasadność decyzji.

Poruszone w pytaniu zagadnienie egzekucji komorniczej z wierzytelności obejmujących VAT ma charakter systemowy i wymaga dialogu z resortem

³ Dz.U. z 2026 r. poz. 268, z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2026, poz. 622, z późn. zm.), dalej: Ordynacja podatkowa.

sprawiedliwości. Uwzględniając powyższe uprzejmie informuję, że resort finansów w związku z przedmiotową interpelacją wszedł w dialog z Ministerstwem Sprawiedliwości w celu bardziej szczegółowej analiz zarysowanego zagadnienia.

Ponieważ zagadnienie wiąże się także z opisanym przez Pana Posła schematem omijania odpowiedzialności nabywcy wierzytelności za uregulowanie podatku VAT przez sprzedawcę długu, obydwa obszary zostaną zbadane łącznie i jeśli to będzie konieczne, rozważymy opracowanie odpowiednich regulacji systemowych zabezpieczających pobór podatku VAT.

Ad pytania 6

Zgodnie z wdrożonymi w ramach ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji⁵ przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów⁶, system gwarancji depozytów (w Polsce: BFG) jest finansowany ze składek wnoszonych przez podmioty należące do tego systemu, tj. w Polsce podmioty objęte systemem gwarantowania depozytów w rozumieniu art. 2 pkt 41 ustawy o BFG tj. banki (z wyjątkiem banków hipotecznych), spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (dalej: „kasy”) oraz oddziały banków zagranicznych (w określonych przypadkach).

Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 9 ustawy o BFG określanie wysokości obowiązkowych składek (odrębnie) na fundusz gwarancyjny banków i fundusz gwarancyjny kas jest zadaniem Rady BFG. Zgodnie z tym przepisem oraz § 11 statutu BFG stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie nadania statutu Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, następuje to na wniosek Zarządu BFG, w którym wskazana jest proponowana wysokość składek. Jednocześnie zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o BFG członkami Rady BFG są m.in. trzej przedstawiciele ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, w tym przewodniczący Rady BFG. W kontekście art. 14 ust. 1 ustawy o BFG, taki sposób ukonstytuowania Rady BFG służy realizacji ustawowych kompetencji nadzorczych ministra właściwego do spraw instytucji finansowych na podstawie kryterium legalności i zgodności ze statutem w odniesieniu do bieżącej działalności BFG oraz realizowanych przez BFG zadań w kluczowych obszarach, w tym m.in. w aspekcie ustalania składek na ww. fundusze gwarancyjne. Łączna kwota składek na rzecz funduszu gwarancyjnego banków i funduszu gwarancyjnego kas, należnych w danym roku (a wnoszonych w okresach kwartalnych) odpowiednio od podmiotów sektora bankowego i sektora kas, jest określana w drodze uchwały podejmowanej przez Radę BFG. Kwestia wniosku Zarządu BFG ws. proponowanych w danym roku składek na poszczególne fundusze – wraz z przedłożoną dokumentacją o charakterze technicznym i uzasadnieniem, wyjaśniającymi podstawy i okoliczności przyjętego podejścia, w tym co do wielkości proponowanych kwot – do Rady BFG jest przed podjęciem uchwały omawiana na posiedzeniu Rady BFG, co umożliwia przedyskutowanie sprawy oraz wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości przy udziale także członków Zarządu BFG.

⁵ Dz.U. z 2026 r. poz. 620, dalej: „ustawa o BFG”.

⁶ Dalej: „dyrektywa 2014/49/UE”.

Natomiast w odniesieniu do kwestii samego ustalania łącznych składek w określonej wysokości na dany rok oraz kwartalnego podziału należnych kwot pomiędzy poszczególne podmioty z sektora bankowego i sektora kas należy wskazać na następujące aspekty.

Kwota składki należnej na dany fundusz w danym roku łącznie od wszystkich banków/kas w sektorze jest zasadniczo uzależniona od dynamiki przyrostu depozytów gwarantowanych w sektorze bankowym/kas i określana zgodnie ze zdefiniowaną ustawowo ścieżką dojścia do poziomu danego funduszu w dłuższym horyzoncie czasu, co wynika z art. 287 i art. 288 ustawy o BFG. Jednocześnie przepisy te przewidują, że w przypadku wystąpienia wskazanych w nich zdarzeń, terminy dojścia do określonych poziomów ulegają przedłużeniu. Natomiast w przypadku osiągnięcia wymaganego przepisami poziomu funduszu, składek nie pobiera się. Rozwiązania te są zgodne z dyrektywą 2014/49/UE.

Składka ustalona łącznie na dany rok jest wnoszona przez poszczególne banki/kasy w okresach kwartalnych. Zgodnie z art. 289 ust. 1-2 i art. 290 ust. 1-2 ustawy o BFG oraz dyrektywą 2014/49/UE podstawę wyznaczania składki dla banku/kasy na dany kwartał stanowi wartość środków gwarantowanych na koniec kwartału bezpośrednio poprzedzającego kwartał, którego składka dotyczy, w danym podmiocie zobowiązanym do wniesienia składki. Jednocześnie przy ustalaniu wysokości składki uwzględniany jest indywidualny profil ryzyka banku/kasy określany przez BFG na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu określania profilu ryzyka banków i oddziałów banków zagranicznych oraz uwzględniania tego profilu w wyznaczaniu składek na fundusz gwarancyjny banków oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu określania profilu ryzyka spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz uwzględniania tego profilu w wyznaczaniu składek na fundusz gwarancyjny kas. Rozporządzenia te zostały wydane z uwzględnieniem wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego z dnia 22 września 2015 r. w sprawie metod obliczania składek na rzecz systemu gwarancji depozytów (EBA/GL/2015/10), których wydanie zostało przewidziane w dyrektywie 2014/49/UE, przy czym wobec tego, że ww. wytyczne zasadniczo zostały zaprojektowane dla działalności bankowej, w odniesieniu do kas rozporządzenie zostało dostosowane do specyfiki kas wynikającej m.in. z odmiennych przepisów regulacyjnych oraz formy sprawozdawczości. Ponadto zgodnie z art. 287 ust. 7 i art. 288 ust. 6 ustawy o BFG, przy ustalaniu wysokości składek na dany kwartał, uwzględnia się w szczególności fazę cyklu koniunkturalnego oraz wpływ, jaki składki mogą mieć na sytuację finansową podmiotów wnoszących składki. Sam proces podejmowania przez Radę BFG uchwał ws. podziału składek na poszczególne podmioty w okresach kwartalnych przebiega podobnie jak w przypadku uchwalania łącznych kwot składek na dany rok należnych od sektora bankowego/kas, przy czym zgodnie z § 12 ust. 3 statutu BFG do kompetencji Zarządu BFG należy obliczenie wysokości składek należnych na fundusze gwarancyjne od poszczególnych banków/kas w danym kwartale.

Zatem jak wynika z powyższego, proces wyznaczania przez BFG wysokości składek podmiotom obowiązującym do ich wniesienia oraz podziału kwot na poszczególne podmioty, jest realizowany zgodnie z obowiązującymi w tej materii przepisami

mającymi swoje ugruntowanie w dyrektywie 2014/49/UE i wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego. Jednocześnie Rada BFG, w której zasiadają m.in. przedstawiciele ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, pełni znaczącą rolę w tym procesie, co zapewnia należyty nadzór ministra właściwego do spraw instytucji finansowych w zakresie decyzji podejmowanych w BFG. Jakkolwiek generalnie weryfikacja działań BFG na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o BFG pozostaje możliwa także na zasadzie ex post, to dotychczas nie występowały przesłanki dla jej przeprowadzania.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów